

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 928/2023
24.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бранислава Видицки, адвокат из ..., против туженог Клиничког центра Војводине са седиштем у Новом Саду, чији је пуномоћник Милена Ивошевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3097/22 од 07.12.2022. године, у седници која је одржана дана 24.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3097/22 од 07.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2270/21 од 10.05.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године исплати укупан износ од 139.690,73 динара и то на име главнице износ од 116.366,00 динара са законском затезном каматом од 15.02.2022. године до исплате, као и износ од 23.324,73 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 14.02.2022. године. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име регреса за коришћење годишњег одмора за период до 01.06.2018. године до 31.05.2021. године исплати укупан износ од 101.432,21 динара и то на име главнице износ од 84.770,21 динар са законском затезном каматом од 15.02.2022. године до исплате, као и износ од 16.662,00 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 14.02.2022. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 66.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом петим изреке, ослобођена је тужилца обавезе плаћања судских такси.

Апелациони суд у Новом Сад је пресудом Гж1 3097/22 од 07.12.2022. године, ставом првим изреке, преиначио пресуду Основног суда у Новом Саду П1 2270/21 од 10.05.2022. године и одбио захтев тужиље да се обавезе тужени да тужиљи, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 31.05.2021. године исплати укупан износ од 139.690,73 динара и то на име главнице износ од 116.366,00 динара са законском затезном каматом од 15.02.2022. године до исплате, као и износ од 23.324,73 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 14.02.2022. године и на име регреса за коришћење годишњег одмора за период до 01.06.2018. године до 31.05.2021. године исплати укупан износ од 101.432,21 динара и то на име главнице износ од 84.770,21 динар са законском затезном каматом од 15.02.2022. године до исплате, као и износ од 16.662,00 динара на име затезне камате обрачунате од доспелости до 14.02.2022. године, као и да јој накнади трошкове парничног поступка, а обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 43.100,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 45.646,00 динара.

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља је изјавила благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и оценио да је ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у утуженом периоду тужиља је била запослена код туженог на радном месту ..., а потом на радном месту ... у посебним условима рада, са коефицијентом за обрачун плате од 7,34. Тужени је тужиљи у том периоду обрачунавао плату тако што је коефицијент тужиље множио са прописаном основицом коју објављује Влада Републике Србије. Тако обрачуната основна плата тужиље била је мања од минималне зараде, те је тужени вршио доплату до висине минималне зараде. Тужени у обрачунским листама за тужиљу није посебно исказивао накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања тужиље на име накнаде за трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора за утужени период утврђена је вештачењем путем вештака економско – финансијске струке уз прихватање варијанте урађене према најповољнијим критеријума за туженог у тренутно важећим посебним колективним уговорима у Републици Србији (накнада трошкова за исхрану у висини од 250,00 динара бруто на дневном ниву претворену у нето и накнада регрес у висини од 1/12 минималне зараде на месечном нивоу).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио и туженог обавезао да исплати тражене накнаде у износима утврђеним вештачењем. По мишљењу првостепеног суда, у износу минималне зараде по дефиницији из члана 111. Закона о раду, не може да буде садржана накнада потраживаних трошкова, због чега је тужени дужан да тужилји те трошкове исплати у износу утврђеним вештачењем.

Другостепени суд је становишта да су ове накнаде у складу са одредбом члана 4. Закона о платама у државним органима и јавним службама тужилји биле урачунате у коефицијент и исплаћене кроз плату. Из наведених разлога, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбене захтеве тужиле као неосноване.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. тог закона, коефицијент плате изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему и садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 44/01... 58/14), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама. Одредбом члана 2. став 1. тачка 13. утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. ове уредбе, који се примењује на запослене у здравственим установама.

Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 1/2015 и 3/2018), као и Посебан колективни уговор за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе („Службени гласник РС“, бр. 96/2019 и 58/2019) у одредби члана 91. прописује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плате, коефицијента са којим се множи основица, додатка на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата и дела плате по основу радног учинка, у складу са законом (став 2.), да основна плата припада запосленом који ради пуно радно време или радно време које се сматра пуним радним временом (став 3.).

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 113/17), у одредби члана 111. став 1. и 2. прописано је да запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду, а да се минимална зарада одређује на основу минималне цене рада утврђене у складу са тим законом, времена проведеног на раду и пореза и доприноса који се плаћају из зараде; чланом 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регреса за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. истог члана, висина трошкова из става 1. тачка 5. мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2. тог закона.

У конкретном случају, тужила је запослена у здравственој установи, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супротно наводима ревизије, примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом, положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Пошто Закон о платама у државним органима и јавним службама, као посебан закон, прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним колективним уговором за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. Стога су неосновани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

Правилна и је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога разлога, Врховни суд је донео одлуку као у изреци применом одредбе члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**